

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Studieplan för utbildning på forskarnivå i historia

(Doctoral studies in History)

Beslut om inrättande

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap 2017-02-06 att gälla från och med våren 2017.

Allmänna bestämmelser för utbildning på forskarnivå finns i Högskolelagen och Högskoleförordningen. Utbildning på forskarnivå vid Karlstads universitet ges i den omfattning som tillgängliga resurser medger.

Revidering

Denna studieplan ersätter tidigare fastställd studieplan 2016-05-02, HS 2016/343.

1. Allmänt

Historievetenskapens kärna är skapandet och förmedlingen av kunskap om det förflutna. Studiet av historia är centralt för vår förmåga att orientera oss i samtiden, såväl i lokala och regionala som nationella och globala sammanhang. Utan att förstå historien, kan vi inte förstå samtiden och utan att förstå samtiden, kan vi inte förhålla oss till framtiden. Vid Karlstads universitet är forskarutbildningen inom historia nära knuten till samhällsvetenskaperna och samverkar med flera andra ämnen både när det gäller genomförande av forskarutbildningskurser och handledning.

Forskarutbildningen har två inriktningar

- *Regionala samhällsbyggen.* Inriktningen är i huvudsak modernhistorisk och fokuserar hur politiska, sociala och kulturella förändringsprocesser förändrat relationerna mellan lokala, regionala, statliga och mellanstatliga nivåer i skilda historiska sammanhang. Utbildning inom detta tema bedrivs huvudsakligen inom ramen för forskarskolan i Regionalt samhällsbyggande.
- *Historia med didaktisk inriktning.* Inom detta profilområde bedrivs praktisk forskning kring skolans roll i det mångkulturella samhället, liksom forskning om lärarens arbete. Utbildningen är nära kopplad till den för ämnet och KAU strategiskt viktiga lärarutbildningen och bedrivs huvudsakligen i samverkan mellan ämnet och Centrum för de samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik.

2. Utbildningens mål

2.1 Allmänna mål

Allmänna mål för utbildning på forskarnivå beträffande kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt, anges i Examensordningen (Högskoleförordningen, bilaga 2, SFS 2006:1053¹):

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- *visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

För doktorexamen skall doktoranden

- *visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och*

¹ Kursiverad text är hämtat från högskoleförordningen

- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forskning och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

För doktorexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För doktorexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig uppsats/ Vetenskaplig avhandling(doktorsavhandling)

För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

För doktorexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

(Högskoleförordningen, examensordningen)

2.2 Ämnesspecifika mål

Ämnesspecifika mål för utbildning på forskarnivå i ämnet historia vid Karlstads universitet utgörs av följande.

Kunskap och förståelse

För **licentiatexamen** skall doktoranden

- visa förmåga att självständigt kunna bedriva ett begränsat forskningsarbete samt kunna arbeta inom olika verksamheter där historisk kompetens och/eller viss forskningskompetens behövs, och
- visa kunskap och förståelse inom ämnet historia, inbegripet aktuell specialistkunskap inom den avgränsade del som avser ämnet för den egna uppsatsen, inklusive relevanta analysmetoder.

För **doktorsexamen** skall doktoranden

- visa en systematisk och kritisk förståelse för historieskrivningens kunskapsförmedlande och identitetsskapande roll i samhället,
- visa djup och aktuell specialistkunskap inom den avgränsade del som avser ämnet för den egna avhandlingen, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med de metoder som avser ämnet för den egna avhandlingen i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För **licentiatexamen** skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera historievetenskapligt relevanta frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen inom ämnet historia, samt visa förmåga att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera historisk forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forskning och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

För **doktorsexamen** skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av komplexa företeelser, frågeställningar och situationer i deras historiska sammanhang,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen inom ämnet historia,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera historisk forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att i ett samhällsrelevant perspektiv identifiera behov av ytterligare historisk kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För **licentiatexamen** skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att i ett samhällsrelevant perspektiv identifiera sitt behov av ytterligare historisk kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För **doktorsexamen** skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Inom ramen för forskarskolan i Regionalt samhällsbyggande finns målet att doktoranden ska kunna förhålla sig till och utveckla kunskap om regionalt samhällsbyggande i ett mångvetenskapligt sammanhang.

För **licentiatexamen** i historia skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om 70 högskolepoäng (hp) godkänd. För **doktorsexamen** i historia skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om 165 hp godkänd.

3. Behörighet

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att den sökande har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som högskolan kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (Högskoleförordningen, 7 kap, § 35).

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller som på annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet om det finns särskilda skäl. (Högskoleförordningen, 7 kap, § 39).

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet att antas till forskarutbildning i historia har den som avlagt examen i historia på avancerad nivå och fullgjort kursfordringar i ämnet/huvudområdet historia om minst 120 högskolepoäng, varav minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå där det ingår ett självständigt arbete (examensarbete) omfattande minst 15 högskolepoäng.

Särskild behörighet att antas till forskarutbildning i historia med didaktisk inriktning har den som avlagt en lärarexamen och fullgjort kursfordringar i ämnet historia om minst 90 högskolepoäng, inklusive ett självständigt examensarbete, eller som på annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Dessutom krävs yrkeserfarenhet som lärare i minst fyra år.

Särskild behörighet har även den som i annan ordning, inom eller utom landet, har förvärvat de förkunskaper som beskrivs i ovanstående stycken.

4. Antagning

Ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå sker i den ordning som fastställts av universitetsstyrelsen vid Karlstads universitet.

5. Urval

Urval bland behöriga sökande till utbildning på forskarnivå görs med hänsyn till den bedömda förmågan att framgångsrikt genomgå sådan utbildning. Urvalet baseras på den sökandes tidigare studieresultat med betoning på kvaliteten hos de självständiga skriftliga arbeten av forskningskaraktär som ingått i utbildningen, i synnerhet på avancerad nivå. Vidare beaktas de sökandes forskningsinriktning, tillgången på handledarkompetens samt den sökandes avsikt att närvara och delta i ämnets forskningsmiljö.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildningen på forskarnivå kan genomföras med sikte på doktorsexamen respektive licentiatexamen. Doktorsexamen innebär en utbildningstid på fyra år, motsvarande 240 högskolepoäng (hp), och licentiatexamen innebär en utbildningstid på två år, motsvarande 120 hp.

Forskarutbildningen i historia innehåller dels en kursdel och dels ett självständigt arbete (vetenskaplig avhandling respektive uppsats). För doktorsexamen omfattar kursdelen 75 hp och doktorsavhandlingen 165 hp. För licentiatexamen omfattar kursdelen 50 hp och den vetenskapliga uppsatsen 70 hp.

6.1 Kurser

För **licentiatexamen:**

Obligatoriska kurser

- *Kurs med vetenskapsteoretisk inriktning motsvarande 7,5 hp. Val av kurs sker i samråd med examinator.*
- *Historia som vetenskap, 10 hp. Kursen ger en fördjupning kring det historievetenskapliga verksamhetsfältets framväxt, utveckling, huvudsakliga analysinriktningar och historiografiska perspektiv, inklusive vetenskapsteoretiska aspekter. (Ämnesspecifikt)*
- *Metodkurser, 15 hp. Kursen avser att fördjupa de forskarstuderandes kunskaper inom ett antal aktuella teoretiska fält och metodtraditioner av humanistisk och samhällsvetenskaplig relevans. Här rekommenderas i första hand ämnesspecifika kurser, eller kurser i regi av Forskarskolan i Regionalt samhällsbyggande, alternativt ur avhandlingsämnets synpunkt relevanta metodkurser vid andra lärosäten.*

Valfria kurser:

- Varje licentiatdoktorand skall – i samråd med examinator och handledare – välja att läsa ämnesspecifika fördjupningskurser som ges vid Karlstads universitet eller andra lärosäten och/eller läsa avhandlingsspecifika läskurser omfattande sammanlagt 17,5 hp.

Vid didaktisk inriktning ingår följande kurser för licentiatexamen:

- *Kurs i vetenskapsteori, 7,5 hp (se ovan)*
- *Historia som vetenskap 10 hp*
- *Metodkurser 15 hp*
- *Ämnesdidaktisk forskning och utvecklingsarbete 7,5 hp*
- *Historiedidaktik 7,5 hp*

Valfria kurser:

- Varje licentiatdoktorand skall – i samråd med examinator och handledare – välja att läsa ämnesspecifika fördjupningskurser som ges vid Karlstads universitet eller andra lärosäten och/eller läsa avhandlingsspecifika läskurser omfattande sammanlagt 2,5 hp.

För forskarstuderande inom forskarskola för licentiatexamen för yrkesverksamma lärare med historia som examensämne gäller särskild studieplan (se studieplan CSD-FL)

För **doktorsexamen:**

Obligatoriska kurser

- *Kurs med vetenskapsteoretisk inriktning motsvarande minst 7,5 och maximalt 12 hp. Val av kurs sker efter samråd med examinator. Motsvarande 4,5 hp av detta block kan dock läsas med inriktning mot former för att kommunicera/popularisera vetenskap. Val av kurs/er görs i samråd med examinator.*
- *Introduktionskurs – Regionalt samhällsbyggande 7,5 hp. Gemensam kurs för doktorander anslutna till forskarskolan i Regionalt samhällsbyggande. Kursen avser att introducera*

forskningsläget inom tematiken regionalt samhällsbyggande för doktoranderna. Kursen omfattar även avhandlingsskrivandets hantverk.

- *Historia som vetenskap*, 10 hp. (Ämnesspecifik)
- *Metodkurser*, 15 hp. Kurserna avser att fördjupa de forskarstuderandes kunskaper inom ett antal aktuella teoretiska fält och metodtraditioner av humanistisk och samhällsvetenskaplig relevans. Här rekommenderas i första hand ämnesspecifika kurser, eller kurser i regi av Forskarskolan i Regionalt samhällsbyggande.
- *Temakurs/er* 7,5 hp. Här avses kurs/er som är relevanta i förhållande till doktorandens avhandlingsämne. I första hand rekommenderas ämnesspecifika kurser vid KAU eller andra lärosäten, eller kurser i regi av Forskarskolan i Regionalt samhällsbyggande.

Valfria kurser:

- Varje doktorand skall – i samråd med examinator och handledare – välja att läsa ämnesspecifika fördjupningskurser som ges vid Karlstads universitet eller andra lärosäten och/eller läsa avhandlingsspecifika läskurser omfattande maximalt 27,5 hp.

Vid didaktisk inriktning ingår följande kurser för doktorsexamen:

- *Kurs med vetenskapsteoretisk inriktning motsvarande minst 7,5 och maximalt 12 hp. Val av kurs sker efter samråd med examinator. Motsvarande 4,5 hp. av detta block kan dock läsas med inriktning mot former för att kommunicera/popularisera vetenskap. Val av kurs/er görs i samråd med examinator.*
- *Historia som vetenskap 10 hp*
- *Metodkurser 15 hp*
- *Ämnesdidaktisk forskning och utvecklingsarbete 7,5 hp*
- *Historiedidaktik 7,5 hp*
- *Utbildningshistoria 7,5 hp*

Valfria kurser:

- Varje doktorand skall – i samråd med examinator och handledare – välja att läsa ämnesspecifika/ämnesdidaktiska fördjupningskurser som ges vid Karlstads universitet eller andra lärosäten och/eller läsa avhandlingsspecifika läskurser omfattande maximalt 20 hp.

För forskarstuderande som genomfört forskarskola för licentiatexamen för yrkesverksamma lärare med historia som examensämne (se studieplan CSD-FL) gäller att i samråd med examinator väljas fördjupningskurser omfattande maximalt 20 hp.

Förutom de moment i forskarutbildningen som redovisas ovan, bör den forskarstuderande under sin studietid aktivt delta i ämnets högre seminarium och därmed sammanhängande verksamhet. Den forskarstuderande uppmanas även söka sig till seminarier och föreläsningsserier utanför det egna ämnet samt bedriva undervisning på grundnivå.

Vi rekommenderar dessutom att doktoranden läser motsvarande 15 hp högskolepedagogik.

Examinator avgör vilka kurser som kan tillgodoräknas inom ramen för forskarutbildning för licentiatexamen och doktorsexamen.

6.2 Doktorsavhandling och licentiatuppsats

Doktoranden skall utarbeta en vetenskaplig avhandling för doktorsexamen respektive en vetenskaplig uppsats för licentiatexamen. Avhandling och licentiatuppsats kan antingen vara ett vetenskapligt sammanhängande verk d.v.s. en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Uppsatsen skall försvaras vid ett licentiatseminarium. Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. För mer information se gällande policydokument ”Regler för doktorsavhandling och disputation” och ”Regler för licentiatuppsats”.

Ämnet för avhandlingen väljs i samråd med handledare och examinator.

6.3Handledning

Den som antagits till utbildning på forskarnivå har rätt till handledning enligt gällande antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Karlstads universitet. För doktorander antagna i historia, gäller att minst två handledare utses. Huvudhandledaren bör vara anställd vid det lärosäte där doktoranden är verksam

6.4 Individuell studieplan

Vid studiernas början skall doktoranden i samråd med sina handledare upprätta en individuell studieplan inom sex månader. Studieplanen skall innehålla en tidsmässigt realistisk planering för utbildningen på forskarnivå samt för handledning. Planen skall också innehålla en introduktion till forskningsområdet, problemformulering, forskningsarbetets syfte, metodiska och teoretiska utgångspunkter samt aktuella forskningsetiska överväganden.

Den individuella studieplanen skall kontinuerligt (minst en gång per år) följas upp med kommentarer och eventuella korrigeringar i skriftlig form. Specifikt för doktorander i historia är att den individuella studieplanen också reglerar intervallerna för ventilering av avhandlingsskisser och avhandlingskapitel vid ämnets högre seminarium.

6.5 Examination

Examination av kurser sker enligt gällande kursplaner. Vetenskaplig avhandling examineras enligt högskoleförordningen (Kap. 6, §§ 33-34). Dessutom gäller för vetenskaplig avhandling och licentiatuppsats de riktlinjer som finns fastställda vid Karlstads universitet.